

Sedanost

Sedanja situacija v mestnem potniškem prometu je zahtevala izredno oster zbor delavcev, zaposlenih v tem kolektivu, ki smo mu bili priča pred kratkim — po že skoraj pozabljeni uradni proslavi njihovega visokega jubileja. Dejstvo, da je devetmesečni obračun pokazal 100 milijonov din manj prihodka, kot so ga načrtovali in da še vedno izplačujejo osebne dohodke iz sklada amortizacije, ki je namenjen nakupu prepotrebnih novih avtobusov, in da bodo ob koncu letošnjega leta imeli 50 milijonov izgube, je sprožil alarm. Delavci so ne samo spraševali, kdo je kriv za nastalo situacijo, ki se vleče zadnjih 15 let, obenem z zahtevo po večjem osebnem dohodku.

Nenehno poviševanje cen vozovnicam na račun potnikov vsekakor ni izhod. Sami vozniki opravijo vsak mesec 8 tisoč nadur, ker v delavnicaht stojijo avtobusi brez rezervnih delov. Več kot 40 avtobusov je starejših od 15 let in če bi na primer sedaj snežilo, ne bi moglo na cesto kar 100 avtobusov!

Danes je jasno, da mora cena mestnega in pri mestnega prevoza, ki je grajena na ekonomskem ekvivalentu, kulturni storitve in strukturi stroškov, pokrivati le enostavno reprodukcijo. Razširjeno reprodukcijo, kamor sodi vsa infrastruktura prometa, pa se mora zagotoviti z dodatnim združevanjem sredstev v okviru samoupravnih interesnih skupnosti. Rešitev se mora najti na vsak način — ta je verjetno le v sporazumu z vsem združenim delom Ljubljane, ki bi v blagajno našega mestnega prevoznika prispevalo 35 odstotkov denarja, ki je sedaj namenjen kot nadomestilo za prevoz na delo. Tako bi vsako leto zbrali 3,8 milijarde din, kar bi zadostovalo za normalno življenje mestnega potniškega prometa. Takšno sistemsko rešitev je treba poiskati ne samo v občinskem, temveč tudi v mestnem merilu.

Ljubljana je v vsej svoji zgodovini dostojno sledila tehnološkim dosežkom na področju prometa in ob tem vseskozi izkoristila svojo prednost glede na geografsko lego. Čas, v katerem živimo, narékuje odločitve, ali bomo še v naprej dograjevali, modernizirali in bolj počlovečili zastavljeni cestni in ostali prometni sistem in s tem ustvarili pogoje za razvoj vseh vrst prometa.

Do leta 2000 se ponovno načrtuje v našem mestu cestna železnica... Načrtov zaposlenim v Integralu ne manjka. Najbolj si želijo, da bi lahko ugodili zahtevam potnikov, ki pričakujejo hitrejši in udobnejši prevoz. Temu bodo namenili največ pozornosti in seveda denarja.

In kako v Bratislavi?

Da pa takšne in podobne težave ne tarejo samo našega glavnega mesta, je povedal direktor TOZD Mestni potniški promet dipl. inž. Andrej Osterman, ki se je s svojo delegacijo te dni vrnil iz pobratene Bratislave, kjer so proslavljali kar 90. obletnico mestnega potniškega prometa. Tudi v Bratislavi so problemi v nizkih osebnih dohodkih, v pomanjkanju voznikov, tako da zaposleni vozniki naredijo še več nadur kot naši ljubljanski vozniki. Imajo pa dober vozni park, ki sestoji iz vseh prometnih sistemov — (tramvaj, trolejbus, avtobus). Kar je pa najbolj pomembno za tamkajšnji mestni potniški promet je dotacija od 40 odstotkov, ki jo daje slovaška republika.

V Ljubljani pač nismo Dopravny podnik mesta Bratislavy.

Mario L. Vilhar

Ob polletju niso bili več med izgubarji, kljub temu pa jim ostaja še cel kup nerešenih problemov

Se bodo Unitasove pipe lesketale kot nekoč?

Še pred desetletjem je bila delovna organizacija Unitas »paradni konj« šišenske industrije. Toda zaradi zgrešene poslovne politike, ki ni sledila dogajanju v naši družbi, je Unitas izgubil lesk in lansko leto je delovna organizacija zaključila s 26.580 milijona dinarjev izgube. Primanjkljaj so sicer pokrili s svojim rezervnim skladom, toda to še ni pomenilo konca težav.

Prvi periodični obračun, ki so ga izdelali z zamudo, je še vedno pokazal negativni znak pred številkami. Pri postavljanju temeljev za pot, ki bi jih pripeljala v mimejše vode, je največjo oviro predstavljalo pomanjkanje sposobnih strokovnih kadrov. Večina strokovnjakov je namreč Unitas, ob »potapljanju« zapustila. Več upanja rina svetlejši dnevi je pomenila šele zamenjava vodstva. Božidar Vehovec je kot novi direktor prišel za krmilo Unitasa v maju.

Od takrat so se mnoge stvari v Unitasu obrnile na bolje. Tako ob polletju niso bili več med izgubarji. Toda ob povečanih naporih za reševanje delovne organizacije so »pozabili« na nekatere dolžnosti — niso predložili poročila o polletnem poslovanju. Tej trditvi v Unitasu sicer ugovarjajo, toda na komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo v šišenski občini vedo povedati, da nekaj predloženih tabel še ne pomeni poročila o polletnih rezultatih, kakršnega morajo dobiti delavci.

Šišenski izvršni svet je v aprilu naložil vodstvu Unitasa, naj izdela sanacijski program, po katerem bo mogoče zagotavljati nadaljnji obstoj in razvoj delovne organizacije bodisi s preusmeritvijo proizvodnega programa, bodisi s smotno samoupravno povezavo. Ukrepi v izdelanem programu sanacij pa so bolj cilji kot konkretne naloge, nekaterih še posebej izpostavljenih področij, kot so kontrola kakovosti, zmanjšanje izmeta, neopravičeni izostanki, delovna disciplina in podobno, program sploh ne zajema.

»Nemogoče je, da bi si postavljali roke za dokončanje posameznih akcij, saj se je nabralo preveč dela naenkrat. Tudi nalog si res nismo natančno opredelili — toda to so naloge vseh nas na vodilnih delovnih mest in v interesu nas samih je, da jih čimprej tudi opravimo. Cilji pa so seveda taki, da rešimo delovno organizacijo neopravičanih obveznosti.« je izdelani program opravičil Božidar Vehovec, ob tem pa zagotovil, da bodo dopolnjeni sanacijski program predložili skupaj z obračunom tretjega četrtletja.

Že sedaj pa lahko postrežemo z ugodnimi rezultati v proizvodnji, ki so jo opazno povečali. Tako so na primer v juniju, juliju in avgustu lanskega leta naredili za 179,5 tone različnih izdelkov, v enakem letošnjem obdobju pa za 233 ton. Za letošnji avgust so planirali fakturirano realizacijo v vrednosti 150 milijonov dinarjev, realizirana je bila v vrednosti 320 milijonov dinarjev. Septembrska planirana fakturirana realizacija je 190 milijonov dinarjev, do 23. septembra so jo že fakturirali v vrednosti 225 milijonov dinarjev, načrtujejo pa, da bo vsota narasla na 330 milijonov. V finančnem planu za letošnje leto so si zastavili vsoto 1,84 milijarde dinarjev, do konca avgusta so načrtovanja uresničili 75-odstotno (1,5 milijarde dinarjev). Vzroki za to pa niso, kot trdijo, le v povečanih cenah, temveč predvsem v povečanju finančne proizvodnje.

»S presežki načrtovane proizvodnje pokrivamo stare dolgove. Uspelo nam je tudi vse neopravičane obveznosti, gre za 210 milijonov dinarjev, zavarovati, česar doslej nismo imeli. Ostaja pa nam še 200 milijonov kratkoročnih kreditov, ki predstavljajo tret-

jino lastnih obratnih sredstev.« je pojasnil Stane Žigon, novi vodja finančno računovodskega sektorja, ki je ob prihodu v Unitas tudi popravil in dopolnil zaključni račun lanskega leta, saj je prvega služba družbenega knjigovodstva zaradi pomanjkljivosti in napak zavrnila.

Trudijo se, da bi izboljšali tudi kakovost svojih izdelkov, vendar, kot je povedal Jože Marenče, pomočnik direktorja, kljub 20 odstotkov manjšemu izmetu še niso zadovoljni. Manj odpadka gre namreč predvsem na račun »B programa«, ki so ga na novo uvedli. To pomeni, da izdelkov z lepoto, ne pa tudi funkcionalno napako, ne bodo več metali nazaj v peči, temveč jih bodo prodajali kot drugo kakovostno skupino in bodo zato za okrog 20 odstotkov cenejši. Prodajali pa jih bodo v svoji industrijski trgovini, ki jo bodo v ta namen kmalu odprli na dvorišču tovarne.

Da bi povečali tako produktivnost kot kakovost so se odločili za delno robotizacijo livarne. Zato so v Hannoveru obiskali okrog 25 proizvajalcev opreme in sedaj čakajo na ponudbe. Za posodobitev obstoječe opreme in zamenjavo dotrajanih strojev so že zagotovili sredstva (to jih bo stalo okrog 70 tisoč dolarjev), z obnavljanjem bodo pričeli že v tem, nadaljevali pa še v prihodnjem letu.

Ob vprašanju kakovosti pa niso mogli mimo pripomb na račun slabe kakovosti surovin, ki jih morajo včasih prebirati ali celo zavržati. Težave pa imajo tudi z dobavami drugih materialov, ki jih potrebujejo za svoj proizvodni program. Tako jim na primer iz Sevojna kljub dogovoru niso poslali bakrenih in medeninastih cevi. Da bi zagotovili nemoteno proizvodnjo, so se morali odločiti za interventni uvoz.

Podobnih primerov so sicer navedli še cel kup, toda to lahko pomeni tudi njihove slabosti v mreži poslovnih partnerjev. Omajanege ugleda ni tako lahko povrniti. Zato tudi še iščejo primerne vodje komercialnega sektorja.

Korak naprej (čeprav še vedno skromen) so nazadnje storili pri osebnih dohodkih. Tako je delavec v montaži v juniju dobil 25 tisoč dinarjev, v avgustu pa 40 tisoč, direktor je junija zaslužil 90 tisoč, v avgustu pa 120 tisoč dinarjev. Najnižji osebni dohodek dobi snazilka in sicer 33 tisoč dinarjev, povprečni polletni osebni dohodek pa je 39 tisoč dinarjev.

Še vedno niso zadovoljni z delovno disciplino, ki je bila v zadnjem času zelo problematična. Zamenjali so vso varnostno službo, sedmim delavcem je tudi prenehalo delovno razmerje. Trideset delavcev je v disciplinskem postopku, predvsem zaradi alkoholičnega, zapuščenja delovnih mest in neopravičenih izostankov. Delavce so tudi obvestili, da upoštevajo le zdravniška opravičila lečečega zdravnika, saj se je do sedaj prav tako dogajalo, da si je marsikdo s tako ali drugače pridobljenim opravičilom podaljšal dopust.

Pri osveščanju delavcev pa bi lahko prav gotovo še največ storile družbenopolitične organizacije v kolektivu. Toda če se mladinska organizacija, ki je bila pravzaprav ves čas še najbolj aktivna, in sindikat prebujata, je žalostno, da so ravno komunisti najbolj pasivni. Čeprav so že razmišljali o zamenjavi vodstva, še vedno čakajo, da potečejo mandati...

K. M.